

Land- och vattenarealer

Referensår 2000 med uppdatering av landareal

2009

MI0802

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	5
1.1.5	Referenstider	5
1.2	Fullständighet	5
B.2	Tillförlitlighet	5
2.1	Tillförlitlighet totalt	5
2.2	Osäkerhetskällor	5
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning	6
2.2.3	Mätning	6

2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	6
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	6
B.3	Aktualitet	6
3.1	Frekvens	6
3.2	Framställningstid	6
3.3	Punktlighet	6
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	6
4.1	Jämförbarhet över tiden	6
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	7
5.1	Spridningsformer	7
5.2	Presentation	7
5.3	Dokumentation	7
5.4	Tillgång till primärmaterial	7
5.5	Upplysningstjänster	7

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Markanvändning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 701 89 ÖREBRO
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Gunilla Sandberg, Tina Hodell
Telefon: 019-17 65 82 resp. 019-17 60 87
Telefax: 019-17 70 89
E-post: gunilla.sandberg@scb.se,
tina.hodell@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	SCB
<i>Postadress:</i>	701 89 ÖREBRO
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Gunilla Sandberg, Tina Hodell
<i>Telefon:</i>	019-17 65 82 resp. 019-17 60 87
<i>Telefax:</i>	019-17 70 89
<i>E-post:</i>	gunilla.sandberg@scb.se , tina.hodell@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. En ny offentlighets- och sekretesslag (2009:400) trädde i kraft den 30 juni 2009, då upphörde sekretesslagen (1980:100) att gälla.

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering gäller.

A.10 Syfte och historik

Statistiken syftar till att ge basinformation i form av land- och vattenarealer (inlandsvatten, de fyra stora sjöarna och havsvatten) för kommuner, län och riket. Uppgifterna om landareal används bl.a. i kombination med befolkningsstatistik för beräkning av invånare per km².

Lantmäteriverket, numera Lantmäteriet, försåg tidigare SCB med arealuppgifter och gjorde ommätningar enligt en rullande plan. Denna verksamhet upphörde i början av 1980-talet. Därefter har SCB fortsatt att registrera arealöverflyttningar över församlings-/kommungräns, som inrapporterats från fastighetsregistermyndigheterna, numera lantmäterimyndigheterna. Arealförändringarna, liksom även sådana som beror på delningar eller sammanslagningar av kommuner/församlingar, har registrerats årligen 1952-1996 i SCB:s Kommun- och församlingsregister. Fr.o.m. 1997 registrerar SCB inte längre arealförändringar för församlingar, utan enbart för kommuner.

Arealuppgifterna har alltså med tiden blivit ett resultat av mångåriga förändringsjusteringar av grunduppgifter med ursprung från tidigt 1980-tal och

tidigare. En kontroll av kvaliteten hos dessa uppgifter har därför ansetts angelägen. Digitala vattengränser och församlingsgränser erhållna från Lantmäteriet samt s.k. GIS-program har dessutom avsevärt förbättrat förutsättningarna för noggrannare arealberäkningar av land- och vattenarealerna. Den första redovisningen av sådana beräkningar utförda på SCB avser den 1 januari 2000. Efterföljande årliga arealredovisningar har sin utgångspunkt i dessa nya arealuppgifter.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används bl.a. som allmän bakgrundsinformation för analyser av bl.a. befolkningstäthet och bebyggelsetäthet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Totalarealerna för kommunerna har beräknats utifrån de digitala församlingsgränserna. Drygt 3 000 enklaver på sammanlagt ca 260 km² ha med okänd församlingstillhörighet medföljde de från Lantmäteriet inköpta församlingsuppgifterna. Dessa enklaver kunde SCB till stor del tilldela församlingstillhörighet genom matchning med byggnadsregister och register över värderingsposter enl. fastighetstaxeringarna samt genom utsökning på kartor. Ett antal enklaver på sammanlagt ca 66 km² kvarstod dock med okänd församlingstillhörighet.

Samkörning av församlingsgränserna inkl enklaver med den digitala vattenmasken gav uppgifter om vattenarealer församlingsvis, samt en resterande post landareal. Kommunuppgifterna erhöles genom sammanslagning av erhållna församlingsarealer.

Länsarealerna togs fram genom sammanslagning av kommunarealerna. Till länsarealerna fördes även arealuppgifter från i länet centralt belägna enklaver med okänd församlingstillhörighet. Detta med antagandet att de tillhörde i länet belägna församlingar, och inte längre bort liggande församlingar i grannlän. Redovisade länssummor är därför i allmänhet högre än summan av kommunuppgifterna för i länet ingående kommuner. Ett mindre antal enklaver var inte möjliga att fördela ens på län. I uppgifterna för riket som helhet ingår dock samtliga enklavarealer. Rikssiffran är därför något högre än summan av läns-siffrorna.

Årlig uppdatering av uppgifterna sker utifrån de beslut om arealförändringar som erhålls från lantmäterimyndigheterna i berörda län, från Svenska kyrkan samt från Lantmäteriet.

A.13 Internationell rapportering

Till Eurostat rapporteras årligen uppgifter om landareal för NUTS-områden samt LAU 2 (= kommuner)

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Beräkningarna per år 2000 har skett med hjälp av digitala församlingsgränser och vattengränser erhållna från Lantmäteriet. Tidigare undersökningar har visat att vattengränserna håller hög kvalitet. Samma gäller så vitt kan bedömas de digitala församlingsgränserna.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Undersökningen per år 2000 omfattar alla församlingar, vilka läggs samman till kommuner, så som de framträder i skala 1:10 000. Arealer land och vatten har beräknats utifrån vattengränser i skalan 1:10 000 (i fjällen 1:50 000) över hela Sverige inkl territorialvattnet.

1.1.2 Variabler

Areal land, vatten, inlandsvatten, de fyra stora sjöarna, havsvatten, totalt

1.1.3 Statistiska mått

Km², procent

1.1.4 Redovisningsgrupper

Riket, län, kommuner

1.1.5 Referenstider

1 jan 2000, med uppdatering 1 jan 2001, 1 jan 2002 o.s.v. årligen

1.2. Fullständighet

Totalundersökning

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Beräkningarna per år 2000 har skett med hjälp av digitala församlingsgränser och vattengränser erhållna från Lantmäteriet. Tidigare undersökningar har visat att vattengränserna håller hög kvalitet. Samma gäller så vitt kan bedömas de digitala församlingsgränserna.

2.2 Osäkerhetskällor

I materialet erhållet från Lantmäteriet ingick drygt 3 000 församlingsenkaver.

En enklav består av en större eller mindre del av en församling, vilken inte tillhör den eller de församlingar som omsluter området. En osäkerhet i uppgifterna erhålls av att inte samtliga dessa enklaver var kända till församlings- och kommuntillhörighet. Detta medförde att ca 66 km² inte kunde kommunfördelas, och ca 22 km² inte kunde länsfördelas. I rikssiffran ingår naturligtvis arealerna för samtliga enklaver.

Vilken projektion som mätningarna sker i och programmets beräkningsförfaranden påverkar storleken på de framtagna arealuppgifterna. Beräkningarna har i detta fall utförts i MapInfo, RT90, kartesiska metoden.

2.2.1 *Urval*

Undersökningarna är totalundersökningar

2.2.2 *Ramtäckning*

2.2.3 *Mätning*

2.2.4 *Svarsbortfall*

Inget

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningarna för att erhålla grunduppgifterna avseende 1 jan 2000 har varit omfattande. De därefter framtagna årliga uppgifterna bygger på 2000-uppgifterna och kräver inte bearbetningar av detta omfattande slag.

2.2.6 *Modellantaganden*

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Se punkt 2 Tillförlitlighet

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Årlig

3.2 **Framställningstid**

Uppgifterna avseende 1 jan 2000 krävde ca två månaders framställningstid. De efterföljande årliga uppgifterna kräver ca en veckas framställningstid på SCB.

3.3 **Punktlighet**

Redovisning av förhållandet 1 januari resp. år beräknas ske i februari.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

I och med att nya noggrannare beräkningar gjorts med första redovisning

avseende 1 jan 2000, är uppgifterna fr. o m. detta år och senare inte direkt jämförbara med tidigare års redovisningar. Vattenuppgifter har inte redovisats tidigare och något jämförelsematerial finns därmed inte.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Befolkning, bebyggelse och andra uppgifter intressanta att redovisa per ytenhet.

B.5 Tillgänglighet och förstaelighet

5.1 Spridningsformer

MI 65 SM 0201 Land- och vattenarealer 1 jan 2000, www.scb.se/mi0802, Sveriges Statistiska Databaser, Statistisk årsbok, Årsbok för Sveriges kommuner, Publikationen "Markanvändningen i Sverige", SCB:s "Kommunfakta", osv.

5.2 Presentation

Text, tabeller, diagram och kartor

5.3 Dokumentation

Dokumentation sker i beskrivning av statistiken.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Kan ej erhållas.

5.5 Upplysningstjänster

Ytterligare uppgifter kan erhållas genom producenten. Se punkt A5!